

PERSCONFERENTIE ‘Sacred Books | Secret Libraries’ – 20 02 2019

Sacred Books | Secret Libraries’ is uitgedacht en opgestart met de uitdrukkelijke bedoeling om het *spirituele erfgoed van religieuzen* te bewaren en zichtbaar te maken. Het is voor ons een evidentie om dit project in Brugge te realiseren, vanwege de hoge concentratie aan religieus patrimonium in de stad: een kwart van de oppervlakte van de binnenstad is rechtstreeks gelinkt aan religieus leven. Het is onze vaste overtuiging dat de eigenheid van deze stad grotendeels bepaald en gevormd is door de Kerk en de religieuzen, dat men Brugge slechts kan begrijpen wanneer men de religieuze component in de *identiteit* van de stad erkent. Die unieke *verwevenheid* van stad en religieus leven in Brugge, die onmiskenbare invloed van de religieuzen op de geschiedenis van de stad Brugge, van Vlaanderen en van Europa – dat is een verhaal dat ‘Sacred Books | Secret Libraries’ graag wil vertellen. Het is een verhaal van economische, sociale en culturele ontwikkeling, van historische evoluties en religieuze stromingen, van de pioniersrol van religieuzen in het aanpakken van maatschappelijke problemen. En met de steun van Toerisme Vlaanderen zullen wij dit verhaal kunnen brengen in twee door contemplatieve religieuzen bewoonde kloosters in de historische binnenstad van Brugge: het Engels Klooster en het klooster van de Ongeschoeide Karmelieten.

De religieuzen zelf met hun spiritualiteit, levenskeuze en levenswijze vormen het *uitgangspunt* voor het project. Daarmee komen we tegemoet aan de gedeelde zorg van de religieuzen vandaag. Hoe kunnen zij hun spiritueel erfgoed nalaten aan de volgende generaties, om te beginnen aan de jongeren die ook van maatschappelijk engagement getuigen door hun acties voor het klimaat. Maar deze jongeren leven in een tijd die niet langer vertrouwd is met de Kerk en haar traditie, in een samenleving die in het debat over religieus patrimonium eerder de voorkeur geeft aan nieuwe functies en nieuwe bestemmingen. Maar hoewel onze samenleving in een razendsnel tempo de omslag heeft gemaakt van een christelijke naar een wereldlijke samenleving is de behoefte aan stilte, innerlijke rust en reflectie nog nooit zo groot geweest, ook bij jonge mensen. Veel mensen hebben op vandaag nog weinig voeling met geloof en Kerk maar ze zijn wel geïntregeerd door zingeving en spiritualiteit en ze hebben nood aan plekken om dit te beleven.

Die plekken hoeven niet gezocht, gecreëerd of aangepast te worden: de kerken en kloosters zijn er en ze zijn er altijd geweest. Wij nemen onze *verantwoordelijkheid* op om die locaties op een doordachte wijze te herwaarderen en te gebruiken, met respect voor hun eigenheid, hun functie, hun betekenis, hun waarde. We doen dit met kennis van zaken, met veel realiteitszin en met een onderbouwde toekomstvisie. En we doen dat in nauwe samenspraak met de religieuzen en beheerders zelf, maar ook met beleidsmakers, met academici en experts, met ondernemers en organisaties en met geëngageerde en betrokken medestanders.

We roepen velen dus op om actief deel te nemen aan dit proces, maar dankzij de steun van Toerisme Vlaanderen beschikken we over de middelen om onze plannen en ideeën te concretiseren.

Een professionele en *duurzame toeristische ontsluiting* van de kloosters met onthaal van bezoekers moet middelen genereren die de religieuzen in staat stellen om zich te concentreren op hun religieus leven, om hun leven voort te zetten in hun huidige omgeving en om hun erfgoed *in situ* in stand te houden. Op die manier wordt het religieuze karakter van de sites dus niet alleen bewaard en ontsloten maar ook versterkt.

In de voorbije tijd is werk gemaakt van een stevige onderbouw van het project, dat zowel conceptueel als organisatorisch een *pioniersproject* is en die rol heel bewust opneemt. De religieuzen maken actief deel uit van het bestuur van de vzw Sacred Books Bruges en in samenwerkingsovereenkomsten zijn de afspraken tussen de vzw en de betrokken religieuze gemeenschappen duidelijk vastgelegd. Momenteel worden de parcours voor de bezoeken voorbereid en geïnstalleerd. Gidsen zullen de bezoeker naar unieke, verborgen en geheime plekken leiden waar stilte en schoonheid overheersen. In het hart van de kloosters maakt de bezoeker kennis met de religieuze gemeenschappen die in het spoor van een lange traditie een leven van gebed en beschouwing leiden. De tijdsbeleving van de religieuzen leidt als vanzelf tot vertraging en verdieping. Boeken en kloosterbibliotheken zijn een rode draad in de parcours en elk bezoek wordt afgerond met een ontmoeting met een religieuze.

Stilte, authenticiteit en boeken zullen centraal staan in de beleving tijdens de geleide bezoeken die op 20 02 2020 van start gaan, drie per dag, vier dagen per week. In de komende maanden informeren we u tijdig met de concrete informatie rond openingsuren, toegangsprijzen en ticketverkoop.

‘Sacred Books | Secret Libraries’ is geen initiatief dat vanuit de religieuzen gegroeid is, maar uit het concept, het organisatiemodel en de doelstellingen blijkt toch heel duidelijk dat het zeker ook een project *van en voor de religieuzen* is. Die ondersteuning en activering van de betrokken religieuze gemeenschappen verankert de visie en de missie en het is die *verankering* die dit project uitstraling geeft, naar andere religieuze gemeenschappen en sites en naar ondernemers en investeerders.

Op die manier moet het mogelijk zijn om vanuit ‘Sacred Books | Secret Libraries’ een netwerk te creëren en een voortrekkersrol op te nemen in het debat over de betekenis van religieus erfgoed en over de omgang met religieus erfgoed. Dat debat is al te sterk toegespitst op de roerende en onroerende goederen van religieuzen en dat debat wordt te vaak verengd tot een verhaal van sluiten, stopzetten, afstoten, opdelen en herbestemmen. ‘Sacred Books | Secret Libraries’ schept kansen om de geestelijke nalatenschap van de religieuzen te bewaren en zichtbaar te maken (zodat het verder ontwikkelt en niet verdampt), om het bedreigde en besloten materiële en immateriële erfgoed van de kerk en religieuzen zuurstof te geven (zodat dit erfgoed niet uit Brugge verdwijnt) en om de religieuze gemeenschappen een toekomstperspectief aan te reiken.